

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu, I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SR Ewelina Iwanowicz

Protokolant: sekr. sąd. Aneta Fortuniak

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2016 roku w Zgierzu na rozprawie sprawy

z powództwa **E. L. (1)**

przeciwko **Towarzystwu (...) Spółki Akcyjnej**
z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej
z siedzibą w W. na rzecz E. L. (1):

1. kwotę 18.000,00 (osiemnaście tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia
z odsetkami ustawowymi od dnia 7 lutego 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od
dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
2. kwotę 56,84 (pięćdziesiąt sześć 84/100) złotych tytułem odszkodowania
z odsetkami ustawowymi od dnia 7 lutego 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od
dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
3. kwotę 1.000,00 (jeden tysiąc) złotych tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby z odsetkami
ustawowymi od dnia 7 lutego 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia
2016 roku do dnia zapłaty,
4. kwotę 36,33 (trzydzieści sześć 33/100) złotych tytułem skapitalizowanych odsetek z odsetkami ustawowymi od
dnia 30 września 2014 roku do dnia
31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej
z siedzibą w W. na rzecz E. L. (1) kwotę 1.265,95 (jeden tysiąc dwieście sześćdziesiąt pięć 95/100) złotych tytułem
zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje pobrać od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego
w Z. kwotę 1.637,42 (jeden tysiąc sześćset trzydzieści siedem 42/100) złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych od
uwzględnionej części powództwa;

V. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu od oddalonej części powództwa;

VI. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych od oddalonej części powództwa.

Sygn. akt I C 1897/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 maja 2014 r. E. L. (1) wniosła o zasądzenie od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 50.000 zł zadośćuczynienia, 56,84 zł tytułem kosztów leczenia i 5.000 zł skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lutego 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 36,33 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych liczonych od kwoty 3.000 zł za okres od 7 lutego 2014 r. do 13 marca 2014 r. z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. Ponadto powódka wniosła o zwolnienie jej od kosztów sądowych.

(pozew – k. 2-13)

Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2014 r. Sąd zwolnił powódkę od kosztów sądowych w niniejszej sprawie w całości.

(postanowienie – k. 60)

Odpis pozwu został doręczony pozwanemu w dniu 29 września 2014 r. – k. 194)

W odpowiedzi na pozew Towarzystwo (...) S.A.

w W. wniosło o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu. Pozwany podniósł, iż powódka przyczyniła się do powstania szkody wskutek braku zapiętych pasów bezpieczeństwa. Wyplacona powódce kwota tytułem zadośćuczynienia w wysokości 6.000 zł jest odpowiednia do rozmiaru jej krzywdy.

Odnosnie żądanej kwoty kosztów leczenia, pozwany wskazał, iż wypłacił kwotę 56,84 zł

z tego tytułu, uwzględniając przyczynienie się powódki do powstania szkody w 50 %. Odnosnie żądanej kwoty 5.000 zł powódka nie wykazała natomiast, aby wymagała pomocy osób trzecich, zakupu (nieudokumentowanego) leków i wykonania przejazdów. Pozwany zakwestionował także żądanie zasądzenia odsetek od dnia poprzedzającego dzień wyrokowania.

(odpowiedź na pozew – k. 90-100)

Ostatecznie na terminie rozprawy z dnia 10 października 2016 r. pełnomocnik powódki poparł powództwo, a pełnomocnik pozwanego wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

(protokół rozprawy – k. 319 00:13:53-00:16:53)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 sierpnia 2013 r. w O. M. O. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki O. (...), nie zachował należytej ostrożności podczas zmiany pasa z prawego na lewy,

nie ustąpił pierwszeństwa jadącemu w tym samym kierunku zestawowi pojazdów

– ciągnikowi samochodowemu marki M. wraz z naczepą, doprowadzając do zderzenia

z nim, czym nieumyślnie spowodował u swoich pasażerów obrażenia naruszające u nich czynności narządów ciała na czas powyżej 7 dni. Prawomocnym wyrokiem z dnia 6 maja 2014 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II K 160/14 Sąd Rejonowy w Zgierzu uznał M. O. winnym dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 1 i § 2 k.k., za co wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres 3 lat próby.

(wyrok – k. 136-137 załączonych akt II K 160/14, kopia wyroku – k. 171-172, poświadczona za zgodność z oryginałem kopia pisma Policji – k. 29)

Powódka siedziała na miejscu dla pasażera z tyłu po prawej stronie samochodu.

(zeznania świadka A. P. – k. 216v 00:05:43-00:12:13, zeznania świadka M. O. – k. 216v 00:12:23-00:18:44, przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203 wyjaśnień informacyjnych)

W czasie zdarzenia miała zapięte pasy bezpieczeństwa.

(zeznania świadka T. L. – k. 216v 00:30:41-00:39:12, przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203 wyjaśnień informacyjnych, poświadczona za zgodność z oryginałem kopia oświadczenia – k. 28)

Z miejsca zdarzenia powódka została przewieziona karetką pogotowia do Wojewódzkiego Szpitala (...) w Z. na Oddział Otolaryngologiczny, gdzie wykonano tomografię komputerową głowy i twarzoczaszki, rtg żeber i klatki piersiowej oraz usg brzucha. Rozpoznano złamanie kości nosa, złamanie dolnej ściany lewego oczodołu, złamanie przedniej i bocznej ściany lewej zatoki szczękowej oraz stan po urazie głowy. Wykonano repozycję kości nosa. W szpitalu powódka pozostała do 3 września 2013 r.

(poświadczona za zgodność z oryginałem kopia dokumentacji leczenia w (...) w Z.

– k. 31-35, kopia historii choroby – k. 65-79, zeznania świadka E. L. (2)

– k. 216v 00:18:53-00:30:34, zeznania świadka T. L. – k. 216v 00:30:41-00:39:12, zeznania świadka A. P. – k. 216v 00:05:43-00:12:13, przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203 wyjaśnień informacyjnych)

Matka powódki odwiedzała ją w szpitalu.

(zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34)

Powódka odczuwała ból twarzy i biodra oraz drętwienie zębów. Miała opuchliznę na twarzy i sińce pod oczami.

(przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203-203v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34, zeznania świadka T. L. – k. 216v 00:30:41-00:39:12, zeznania świadka A. P. – k. 216v 00:05:43-00:12:13)

Z powodu swojego wyglądu powódka nie wychodziła z domu przez ok. 2 tygodnie.

(przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34, zeznania świadka T. L. – k. 216v 00:30:41-00:39:12)

Nie wymagała pomocy osób trzecich w czynnościach życia codziennego. Nie mogła jedynie sprzątać z powodu bólu lewego biodra.

(przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34)

Z powodu odczuwanego drętwienia zębów, w dniu 12 września 2013 r. powódka udała się do stomatologa w (...) w O., który zalecił dalszą obserwację.

Za badanie RTG pantomograficzne, które wykonała w Z., powódka zapłaciła 70 zł. Powódka kontynuowała leczenie u stomatologa, stawiając się na wizyty kontrolne co około miesiąc.

(przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34, zeznania świadka T. L. – k. 216v 00:30:41-00:39:12, poświadczona za zgodność z oryginałem kopia historii leczenia i paragonu fiskalnego – k. 37, kopia karty choroby Poradni Stomatologicznej – k. 86-87)

Wskutek wypadku doszło u powódki do częściowego zwichnięcia zębów bez ich przemieszczenia i wymogu repozycji. Powodowało to brak możliwości odgryzania kęsów pokarmowych, nadwrażliwość uszkodzonej jamy ustnej na bodźce termiczne i dotykowe, trudności wymowy. Z uwagi na wskazane uszkodzenie narządu zębowego powódka nie wymagała opieki osób trzecich. Uszkodzenie policzka, wargi górnej i tkliwość tkanek miękkich były związane ze stłuczeniem tej okolicy i wymagały stosowania zimnych okładów oraz stosowania łagodnych środków przeciwbólowych przez ok. 1 tydzień. Trudności wynikały z konieczności spożywania pokarmów półpłynnych, papkowatych w okresie całego leczenia stomatologicznego.

(pisemna opinia biegłego z zakresu stomatologii – k. 255-259)

W dniu 19 września 2013 r. powódka konsultowana była przez chirurga szczękowego w przychodni przyszpitalnej (...) w Z.. Wizyta była refundowana przez NFZ.

(poświadczona za zgodność z oryginałem kopia historii choroby – k. 39-40, k. 64-64v, zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34, przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203v wyjaśnień informacyjnych)

W wypadku powódka doznała następujących obrażeń: urazu głowy i części twarzowej czaszki bez utraty przytomności, złamania kości nosa, wieloodłamowego złamania przedniej i bocznej ściany lewej zatoki szczękowej przechodzącego lewobocznie na trzon szczęki, dwumiejscowego złamania lewej kości jarzmowej, wieloodłamowego złamania bocznej i dolnej ściany lewego oczodołu z przemieszczeniem odłamów, krwiaka okularowego po stronie lewej, odmy powieki i oczodołu lewego, stłuczenia i obrzęku wargi górnej, stłuczenia lewego policzka z krwiakiem powodującym zasinienie twarzy oraz otarcia naskórka bocznej powierzchni nosa. Cierpienia fizyczne powódki wywołane były bólem związanym ze złamaniem kości twarzowej części czaszki oraz towarzyszącymi im stłuczeniami i obrzękiem tkanek miękkich. Dyskomfort powodowało także zaburzenie czucia w zakresie lewego nerwu podoczołowego (II gałąź nerwu V). Dolegliwości te były najbardziej intensywne w okresie 14 dni od wypadku i zmniejszały się aż do całkowitego ustąpienia w okresie kolejnych 14 dni. Cierpienia psychiczne związane były ze stresem powypadkowym, hospitalizacją oraz wyglądem twarzy zmienionej doznanyymi obrażeniami. Złamania kości twarzoczaszki z przemieszczeniem odłamów w tym: złamanie przedniej i bocznej ściany lewej zatoki szczękowej, złamanie bocznej i dolnej ściany lewego oczodołu z przemieszczeniem odłamów do światła oczodołu spowodowały długotrwały uszczerbek na zdrowiu powódki w wysokości 4 % według pkt 24a załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku (Dz. U. z 2013 r. nr 954). Leczenie w zakresie chirurgii szczękowo-twarzowej przebiegało prawidłowo. Skutki urazu twarzoczaszki nie powodowały dysfunkcji w zakresie narządu zucia ani wzroku, nie były przyczyną trwałych zaburzeń w estetyce twarzy. Złamania w zakresie oczodołu, kości jarzmowej i zatoki szczękowej są wygojone.

(pisemna opinia biegłego z zakresu chirurgii szczękowej – k. 299-302)

Pourazowe uszkodzenie nosa ze złamaniem kości nosa bez zaburzeń oddychania i powonienia spowodowało u powódki długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 2 % według poz. 20a Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002 r. Złamania kości twarzoczaszki z przemieszczeniem odłamów w tym: złamanie przedniej i bocznej ściany lewej zatoki szczękowej z wgłobieniem odłamów do światła zatoki, złamanie bocznej i dolnej ściany lewego oczodołu z przemieszczeniem odłamów o ok. 6 mm na głębokość 1 mm do światła oczodołu spowodowały długotrwały uszczerbek na zdrowiu powódki w wysokości 5 % według pkt 2a załącznika do rozporządzenia. Cierpienia fizyczne powódki związane były z dolegliwościami bólowymi okolic stłuczonych i obrzękniętych tkanek miękkich lewej połowy twarzy, zwłaszcza lewego oczodołu, okolicy nosa, wargi górnej, lewej okolicy jarzmowej. Dolegliwości bólowe sprawiały gojące się złamania kości nosa,

zatoki szczękowej lewej, kości jarzmowej. Cierpienia fizyczne powódki były intensywne w pierwszych 2 tygodniach po zdarzeniu. Następnie w miarę upływu czasu (dalsze 2 tygodnie) stopniowo malały, by ustąpić całkowicie.

(pisemna opinia biegłego z zakresu laryngologii – k. 266-270)

Po wyjściu ze szpitala często myślała o wypadku. Miała problemy ze snem. Bała się jeździć jako pasażer. 22 października 2013 r. udała się na wizytę do psychiatry w Miejskiej Przychodni (...) w O., który stwierdził zaburzenia stresowe pourazowe i przepisał powódce (...). Za lek powódka zapłaciła 36,48 zł. Wizyta odbyła się w ramach NFZ.

(przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34, zeznania świadka T. L. – k. 216v 00:30:41-00:39:12, poświadczona za zgodność z oryginałem kopia historii choroby (...) – k. 41-43, poświadczona za zgodność z oryginałem kopia recepty i paragonu fiskalnego – k. 44)

Rodziców powódki nie stać było na leczenie prywatne u psychiatry.

(zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34)

Wskutek wypadku powódka doznała łagodnych zaburzeń adaptacyjnych związanych ze stresem powypadkowym o obrazie depresyjno-lękowym trwających ok. 2 miesiące, które nie skutkowały trwałym ani długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu.

(pisemna opinia biegłego z zakresu psychiatrii – k. 245-247)

Przed wypadkiem powódka prowadziła samochód. Po upływie ok. pół roku po wypadku powódka zaczęła sama jeździć autem, ale jedynie po swoim mieście. Boi się jeździć w dalsze trasy i poza miejsce zamieszkania.

(przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka T. L. – k. 216v 00:30:41-00:39:12)

Powódka przyjmowała leki przeciwbólowe i leki przepisane przez psychiatrę.

(zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34, zeznania świadka T. L. – k. 216v 00:30:41-00:39:12)

Na wizyty lekarskie powódka była wożona przez rodziców samochodem lub jeździła autobusem.

(przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34, zeznania świadka T. L. – k. 216v 00:30:41-00:39:12)

Po ok. miesiącu od wypadku złamania w obrębie twarzy zrosły się oraz powróciło czucie zębów.

(przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52 w zw. z k. 203v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka E. L. (2) – k. 216v 00:18:53-00:30:34)

W dacie wypadku sprawca posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w Towarzystwie (...) S.A. w W..

(bezsporne, a ponadto poświadczona za zgodność z oryginałem kopia pisma (...) k. 45)

W dniu 7 stycznia 2014 r. powódka zgłosiła szkodę Towarzystwu (...) i (...) S.A. wnosząc o wypłatę 70.000 zł zadośćuczynienia, 3.000 zł skapitalizowanej renty oraz 106,84 zł kosztów leczenia.

(poświadczona za zgodność z oryginałem kopia zpo – k. 16, poświadczona za zgodność z oryginałem kopia zgłoszenia szkody – k. 17-26, kopia zgłoszenia szkody z data wpływu – k. 121-130)

Lekarz orzecznik ubezpieczyciela stwierdził 12 % uszczerbku na zdrowiu E. L. (1).

(kopia orzeczenia lekarskiego – k. 155-157)

Decyzją z dnia 3 lutego 2014 r. ubezpieczyciel przyznał poszkodowanej 3.000 zł tytułem bezspornej części zadośćuczynienia.

(poświadczona za zgodność z oryginałem kopia decyzji – k. 47, kopia decyzji – k. 179, k. 183)

Decyzją z dnia 13 marca 2014 r. ubezpieczyciel przyznał powódce dodatkowo 3.000 zł zadośćuczynienia oraz 56,84 zł zwrotu kosztów leczenia, uwzględniając 50 % przyczynienie się powódki do powstania szkody.

(poświadczona za zgodność z oryginałem kopia decyzji – k. 48-49, kopia decyzji – k. 177-178, k. 181-182)

E. L. (1) ma 23 lata. Pozostaje na utrzymaniu rodziców, z którymi prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Od ponad pół roku jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, poszukuje pracy. Dorywczo pracuje jako kelnerka i kiedy ma zajecie zarabia 100 zł za noc.

(przesłuchanie powódki – k. 319 00:09:32-00:13:52)

Przedmiotowy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych dowodów, które uznał za wiarygodne.

Na ostatnim terminie rozprawy 10 października 2016 r. strona pozwana wniosła o udzielenie terminu do zapoznania się z aktami karnymi i sprecyzowania wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rekonstrukcji wypadków i lekarza sądowego. Sąd oddalił przedmiotowy wniosek jak i wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rekonstrukcji wypadków i lekarza sądowego, na co pełnomocnik pozwanego zgłosił zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. co do naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego na okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Należy wskazać, że w odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o załączenie akt sprawy karnej, a po wskazaniu konkretnych kart, wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego ds. rekonstrukcji wypadków i lekarza sądowego na okoliczność ustalenia czy na zakres i rozmiar obrażeń doznanych przez powódkę w wypadku z 31 sierpnia 2013 r. miał wpływ brak zapiętych przez nią pasów bezpieczeństwa oraz w jakim stopniu to był wpływ. Akta sprawy karnej zostały załączone do niniejszej sprawy 20 listopada 2014 r., jednakże pełnomocnik nie wskazał, z których kart wnosi o przeprowadzenie dowodu. Zarządzeniem z dnia 17 maja 2016 r., doręczonym pełnomocnikowi pozwanego 25 maja 2016 r., wezwano pełnomocnika strony pozwanej do wypowiedzenia się, czy podtrzymuje wniosek o dowód z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych i lekarza sądowego w terminie 14 dni pod rygorem uznania, iż wniosek ten podtrzymuje (k. 306, k. 312). Pełnomocnik nie ustosunkował się do wskazanego pisma, zaś na ostatnim terminie rozprawy 10 października 2016 r. wniósł o udzielenie terminu do zapoznania się z aktami sprawy karnej. W tych okolicznościach wniosek ten należało zatem uznać za spóźniony. Pełnomocnik miał bowiem czas na zapoznanie się z aktami karnymi w toku postępowania (przez 2 lata) i sprecyzowanie wniosku dowodowego. Sąd oddalając przedmiotowy wniosek miał również na uwadze, iż z zeznań świadka T. L. i powódki wynika natomiast, że w czasie zderzenia powódka miała zapięte pasy bezpieczeństwa. Świadek A. P. potwierdził, że powódka zawsze zapinała pasy bezpieczeństwa podczas podróży samochodem. Jednocześnie dodać należało, iż jak wynika z dokonanej przez Sąd analizy akt postępowania karnego, ani na etapie postępowania przygotowawczego, ani sądowego, nie zarzucano, aby powódka miała niezapięte pasy bezpieczeństwa.

Uszczerbek na zdrowiu powódki Sąd ustalił na podstawie opinii biegłych. Biegły z zakresu laryngologii oraz biegły z zakresu chirurgii szczękowej zakwalifikowali złamanie kości twarzoczaszki z przemieszczeniem odłamów w tym złamanie przedniej i bocznej ściany lewej zatoki szczękowej, złamanie bocznej i dolnej ściany lewego oczodołu z przemieszczeniem odłamów do światła oczodołu z dwóch różnych podstaw przewidzianych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002 r. Biegły laryngolog wskazał, iż obrażenia te spowodowały długotrwały uszczerbek na zdrowiu powódki w wysokości 5 % według pkt 2a załącznika do rozporządzenia – uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki (wgłobienia, szczeliny, fragmentacja) – zależnie od rozległości uszkodzeń. Biegły chirurg wskazał, iż powyższe obrażenia skutkowały 4 % uszczerbkiem na zdrowiu według punktu 24a – złamanie szczęki i/lub żuchwy wygojone z przemieszczeniem odłamów bez zaburzeń czynności stawu żuchwowo-skroniowego – w zależności od stopnia zniekształcenia i rozwarcia szczęk. W ocenie Sądu, należało oprzeć się w tym zakresie na obu opiniach, gdyż u powódki doszło do złożonego złamania twarzoczaszki obejmującego w istocie kilka odrębnych urazów, zaś biegli wypowiadali się w zakresie swoich specjalności. Przedmiotowe opinie nie były przy tym kwestionowane przez strony.

W dniu 20 kwietnia 2016 r. strona powodowa złożyła dokumentację medyczną powódki z marca 2016 r., jednakże nie wykazała, aby dolegliwości w postaci zawrotów głowy pochodzenia mieszanego z skompensowanym zmniejszeniem pobudliwości prawego błędnika i szumów usznych obustronnych, miały związek z wypadkiem z 31 sierpnia 2013 r.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części.

Warunki odpowiedzialności pozwanego określają w przedmiotowej sprawie przepisy kodeksu cywilnego dotyczące umowy ubezpieczenia – art. 805 § 1 i § 2 pkt 1 k.c., art. 821 k.c. i art. 822 k.c. oraz regulujące odpowiedzialność cywilną posiadacza i kierowcy z tytułu czynów niedozwolonych - art. 436 § 2 k.c., a nadto ustawa z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 392 ze zm.)

W przedmiotowej sprawie pozwany nie kwestionował zasady swej odpowiedzialności za sprawcę zdarzenia. Odnosząc się do żądania zapłaty zadośćuczynienia, wskazał, iż wypłacone powódce w toku postępowania likwidacyjnego zadośćuczynienie w pełni rekompensuje jej krzywdę.

Stosownie do art. 444 § 1 zd. 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

W myśl art. 445 § 1 k.c., w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną, przyznana bowiem suma pieniężna ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej. Powinna ona wynagrodzić doznane cierpienia fizyczne i psychiczne, aby w ten sposób przynajmniej częściowo została przywrócona równowaga zachwiana na skutek doznanego uszczerbku.

W orzecnictwie ukształtował się przy tym pogląd, że wysokość zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1965 r.,

I PR 203/65, OSPiKA 1966, nr 4, poz. 92, LEX nr 13394, wyrok z 22 marca 1978 r., IV CR 79/78, LEX nr 8087, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 marca 2013 r., I ACa 26/13, LEX nr 1293609, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1 marca 2013 r.,

I ACa 969/12, LEX nr 1293618). Powoływanie się przez sąd przy ustalaniu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na potrzebę utrzymania wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, nie może jednakże prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 40, LEX nr 141820, zob. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 grudnia 2010 r., III APa 21/10, POSAG 2011/1/51-78, LEX nr 784244).

W aktualnej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego zwraca się uwagę na konieczność rozważenia wszystkich okoliczności istotnych dla określenia rozmiaru doznanej krzywdy takich jak: wiek poszkodowanego, stopień cierpienia fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa oraz inne czynniki podobnej natury, które to okoliczności muszą być rozważane indywidualnie w związku z konkretną osobą pokrzywdzonego i sytuacją życiową, w jakiej się znalazł (zob. wyrok SN z 9 listopada 2007 r., V CSK 245/2007, OSNC - ZD 2008/4/ 95, Biul. SN 2008/4/11, LEX nr 369691; wyrok SN z dnia 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, LEX nr 738354, wyrok SN z 13 grudnia 2007 r., I CSK 384/07, LEX nr 351187).

Jak wynika z powyższego, zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną, przyznana bowiem suma pieniężna ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej. Powinna ona wynagrodzić doznane cierpienia fizyczne i psychiczne, aby w ten sposób przynajmniej częściowo została przywrócona równowaga zachwiana na skutek doznanego uszczerbku. Jego wysokość winna być zatem ustalona w odniesieniu do osoby pokrzywdzonego i całokształtu okoliczności konkretnej sprawy.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że wskutek wypadku z dnia 31 sierpnia 2013 r. powódka doznała urazu głowy i części twarzowej czaszki bez utraty przytomności, złamania kości nosa, wieloodłamowego złamania przedniej i bocznej ściany lewej zatoki szczękowej przechodzącego lewobocznie na trzon szczęki, dwumiejscowego złamania lewej kości jarzmowej, wieloodłamowego złamania bocznej i dolnej ściany lewego oczodołu z przemieszczeniem odłamów, krwiaka okularowego po stronie lewej, odmy powieki i oczodołu lewego, stłuczenia i obrzęku wargi górnej, stłuczenia lewego policzka z krwiakiem powodującym zasinienie twarzy oraz otarcia naskórka bocznej powierzchni nosa, co skutkowało długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu w wysokości 11 %. Powódka odczuwała cierpienia fizyczne związane z gojeniem się złamań przez okres ok. miesiąca, przy czym przez pierwsze 14 dni były one najbardziej intensywne. Przeżywała także stres związany z kilkudniową hospitalizacją, ze zmienionym wyglądem twarzy i drętwieniem zębów. Przez dwa tygodnie powódka praktycznie nie wychodziła z domu z powodu opuchlizny na twarzy i sińców po oczach. Przy czym, wygląd zewnętrzny jest istotny dla każdej kobiety, a tym bardziej dla młodej dziewczyny. Powódka miała utrudnienia w przyjmowaniu pokarmów i wymowie oraz ograniczenia ruchowe z powodu bólu biodra. Powódka doznała również zaburzeń adaptacyjnych związanych ze stresem powypadkowym o obrazie depresyjno-lękowym trwających ok. 2 miesiące. Z drugiej strony leczenie powódki przebiegało prawidłowo i zostało stosunkowo szybko zakończone - po miesiącu złamania wygoiły się.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd uznał za zasadne przyznanie powódce dalszego zadośćuczynienia w kwocie 18.000 zł, uwzględniając dobrowolną wypłatę przez ubezpieczyciela kwoty 6.000 zł z tego tytułu. W ocenie Sądu, łączna kwota rekompensuje doznaną przez powódkę krzywdę, a biorąc pod uwagę podnoszący się standard życia i wysokość zarobków w Polsce, kwota ta nie jest wygórowana. W pozostałym zakresie żądanie o zadośćuczynienie należało oddalić.

Sąd uznał za zasadne zasądzenie na rzecz powódki odszkodowania z tytułu udokumentowanych kosztów leczenia w kwocie 56,84 zł, tj. za prześwietlenie zębów i zakup leków psychiatrycznych, uwzględniając dobrowolną wypłatę przez ubezpieczyciela kwoty 56,84 zł z tego tytułu.

Sąd uznał również za zasadne zasądzenie na rzecz powódki 1.000 zł skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb przy zastosowaniu art. 322 k.p.c. Powódka ponosiła koszty związane z dojazdem do chirurga szczękowego, dentystry i psychiatry oraz na prześwietlenie zębów. Matka powódki odwiedzała ją w szpitalu, wobec czego również ponosiła koszty dojazdów. Rodzice wożąc powódkę do placówek medycznych nie tylko ponosili wydatki na paliwo, ale również poświęcali swój czas. Przy czym, powódka leczyła się nie tylko w rodzinnym O., ale również w Z. i Ł.. Ponadto, powódka przyjmowała leki przeciwbólowe. W przybliżeniu skapitalizowana renta wynosi zatem 1.000 zł. W pozostałym zakresie żądanie należało oddalić.

Dodać przy tym należało, iż Sąd uznał, iż brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia przyczynienia się powódki do postania i rozmiarów szkody. Pozwany, na którym w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu w rozumieniu art. 6 k.c., nie sprostował temu obowiązkowi, o czym była już mowa na etapie oceny materiału dowodowego.

O obowiązku zapłaty odsetek od powyższych kwot Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.p.c. W dniu 7 stycznia 2014 r. powódka zgłosiła roszczenie pozwanemu, a ubezpieczyciel miał 30 dni na wypłatę odszkodowania stosownie do art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...), wobec czego odsetki za opóźnienie należało zasądzić od 7 lutego 2014 r.

Mając na uwadze, iż wyrok w niniejszej sprawie został wydany w dacie obowiązywania znowelizowanych przepisów w zakresie odsetek określonych w Kodeksie Cywilnym, niezbędnym było uwzględnienie przedmiotowych zmian w treści wyroku. Zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015/1830) art. 481 k.c. otrzymał, począwszy od jego § 2, następujące brzmienie: Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe

za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Nadto,

w dodanych § 2¹-2⁴ powołanego przepisu, wskazano, iż: maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie) (§ 2¹); jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie (§ 2²); postanowienia umowne nie mogą wyłączać

ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych za opóźnienie, także w przypadku dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy (§ 2³); Minister Sprawiedliwości ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie (§ 2⁴).

W dotychczasowym brzmieniu powołanego art. 481 k.c., wskazywano jedynie, iż odsetki za opóźnienie, w przypadku, gdy ich wysokość nie była z góry oznaczona, równe są wysokości odsetek ustawowych. W przypadku natomiast, gdy wierzytelność była oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel mógł żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

W myśl art. 56 powołanej ustawy nowelizującej do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Zgodnie natomiast z art. 57 tejże ustawy, z wyjątkiem art. 50, art. 51 i art. 54, wchodzi ona w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

Powyższe rozróżnienie odsetek zasądzonych w wyroku jest tym bardziej uzasadnione, iż do 31 grudnia 2015 r. Kodeks cywilny posługiwał się jednakowym pojęciem odsetek ustawowych na oznaczenie odsetek kapitałowych (art. 359 § 2 k.c.) i odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 i § 2 k.c.) oraz miały one jednakową wysokość, podczas gdy od 1 stycznia 2016 r. funkcjonują w tej ustawie dwa pojęcia a mianowicie odsetek ustawowych i odsetek ustawowych za opóźnienie, a nadto drugie z nich są wyższe od pierwszych.

Mając na uwadze powyższe, koniecznym było zasądzenie odsetek począwszy od wskazanej powyżej daty do dnia 31 grudnia 2015 r. (tj. dnia poprzedzającego wejście w życie przedmiotowej ustawy nowelizującej, w zakresie przepisów dotyczących odsetek określonych w kodeksie cywilnym) w wysokości odsetek ustawowych, określonych w art. 481 k.c. w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2016 r., które do 22 grudnia 2014 r. wynosiły 13 %, a od 23 grudnia 2014 r. 8 % rocznie, a od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, odsetek ustawowych za opóźnienie, o których mowa w art. 481 k.c. w aktualnym brzmieniu, które wynoszą obecnie 7 % w skali roku.

Sąd stoi przy tym na stanowisku, że zadośćuczynienie za krzywdę zobowiązany ma zapłacić, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w przepisie art. 817 § 2 k.c. oraz art.

14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, niezwłocznie po wezwaniu przez uprawnionego (art. 455 in fine k.c.), nie zaś od dnia wyrokowania. Odsetki należą się, zgodnie z art. 481 k.c., za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia, choćby więc wierzyciel nie poniósł żadnej szkody i choćby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Jeżeli zobowiązany nie płaci zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 in fine k.c., uprawniony nie ma niewątpliwie możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu już w tym terminie powinny się należeć od tego właśnie terminu. Należy przy tym wskazać, iż możliwość przyznania przez Sąd zadośćuczynienia nie zakłada dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze. Pomimo pewnej swobody ocen sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, wyrok zasądzający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny. (zob. wyroki SN: z dnia 17 listopada 2006 roku, V CSK 266/06, LEX nr 276339, z dnia 18 lutego 2010 roku, II CSK 434/09, LEX nr 602683, z dnia 16 grudnia 2011 r. V CSK 38/11, LEX nr 1129170).

Sąd zasądził również na rzecz powódki kwotę 36,33 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 3.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia następującego po dniu doręczenia pozwanemu odpisu pozwu, tj. od dnia 30 września 2013 r. (k. 194). Pozwany dopiero decyzją z dnia 13 marca 2014 r. przyznał powódce 3.000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia, podczas gdy pierwszą część świadczenia w wysokości 3.000 zł przyznał już decyzją z 3 lutego 2014 r., wobec czego skapitalizowane odsetki należało zasądzić od 7 lutego 2014 r., tj. od momentu upływu 30 dni od doręczenia zgłoszenia szkody i żądania zasądzenia zadośćuczynienia, do 13 marca 2014 r., tj. momentu przyznania dodatkowej kwoty 3.000 zł.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Strony poniosły koszty wynagrodzenia pełnomocników w kwotach po 3.617 zł. Powódka wygrała proces w 35 %, wobec czego na jej rzecz należało zasądzić 1.265,95 zł.

Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Zgierzu poniósł tymczasowo 4.678,34 zł tytułem wynagrodzenia biegłych i nieuiszczonej opłaty sądowej (2.755 zł opłaty sądowej; 22,20 zł – k. 202a; 357,67 zł – k. 249; 600 zł – k. 201; 403,47 zł – k. 276; 540 zł – k. 305). Na podstawie 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 623) w zw. z art. 100 k.p.c., od pozwanego należało zatem pobrać 35 % z tej kwoty, tj. 1.637,42 zł.

Jednocześnie na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd postanowił odstąpić od obciążania powódki kosztami procesu od oddalonej części powództwa. Zgodnie z powołanym przepisem, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 sierpnia 2012 r. (V CZ 26/12, LEX nr 1231638), przepis art. 102 k.p.c. wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Podstawę do jego zastosowania stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w rozpoznawanym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, czy wręcz niesprawiedliwe. Art. 102 k.p.c. znajduje zastosowanie "w wypadkach szczególnie uzasadnionych", które nie zostały ustawowo zdefiniowane i są każdorazowo oceniane przez sąd orzekający na tle okoliczności konkretnej sprawy. Do okoliczności tych zalicza się m.in. sytuację majątkową i osobistą strony, powodującą, że obciążenie jej kosztami może pozostawać w kolizji z zasadami współżycia społecznego. Przy zastosowaniu art. 102 k.p.c. mogą być również brane pod uwagę okoliczności dotyczące charakteru sprawy (zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r., II CZ 95/12, LEX nr 1232771, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2012 r., I UZ 86/12, LEX nr 1228427). W postanowieniu z dnia 26 września 2012 r. (II CZ 100/12, LEX nr 1232760) Sąd Najwyższy wskazał, iż ocena, czy w sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony należy do swobodnej decyzji sądu ze względu na konieczność zapewnienia poczucia sprawiedliwości oraz realizacji zasady słuszności.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążenia powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu od oddalonej części powództwa, mając na uwadze odszkodowawczy charakter dochodzonych roszczeń oraz okoliczność, że ustalenie ich wysokości zależało

od oceny Sądu. Przyznane powódce świadczenia mając służyć zrekompensowaniu doznanej krzywdy oraz pokryciu poniesionych kosztów leczenia, nie powinny zatem zostać uszczuplone przez pobranie należnych kosztów sądowych od oddalonej części powództwa. Sąd miał jednocześnie na uwadze ciężką sytuację finansową powódki pozostającej na utrzymaniu rodziców.

Z tych samych powodów na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz.623) Sąd odstąpił od obciążania powódki obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych od oddalonej części powództwa.